

Referință la teza de master
a absolventului Școlii de Management în Sănătate Publică, Svetlana Doltu
„Cunoștințe, atitudini și practici ale reprezentanților administrației publice locale în
controlul tuberculozei”

Tuberculoza este cea mai răspândită și mai persistentă boala infecțioasă și rămîne o problemă majoră în plan mondial, fiind declarată de către Organizația Mondială a Sănătății drept o urgență de sănătate publică. Potrivit OMS, Republica Moldova, este regăsită printre cele 30 de țări din lume cu o povară înaltă de tuberculoză multidrogrezistentă și plasată printre primele șase țări ale lumii cu o astfel de povară. În Republica Moldova, pe parcursul ultimilor ani s-au înregistrat progrese în ceea ce privește controlul tuberculozei. Datele centralizate la nivelul PNCT sugerează o scădere constantă a morbidității prin tuberculoză, reflectînd o reducere pe parcursul anilor 2007-2016 a incidenței globale (cazuri noi și recidive) cu 33% (de la 130 la 88‰) și a ratei de mortalitate cu 55% (de la 20 la 9‰).

Cu toate succesele obținute, deși tuberculoza este o boală vindecabilă, povara bolii rămîne încă la un nivel înalt. Pe lângă aspectul epidemiologic există și o serie de obstacole care contribuie, de asemenea, la menținerea cifrelor înalte. Mai mulți factori determinanți și de risc, cum ar fi socio-economici, perceperea tuberculozei drept o boală stigmatizantă, nevoile cu care se confruntă pacientul cu tuberculoză etc., induc la o situația instabilă privind tuberculoza în Republica Moldova. În fapt, prevenirea, dar și asigurarea unui tratament de succes pentru tuberculoză nu are numai un aspect de ordin medical, dar este unul multidimensional și care cuprinde implicarea mai multor actori, inclusiv a comunității. Mai mult ca atît, în cazul, în care în comunitate persistă un concept negativ asupra tuberculozei, acesta ar putea influența negativ atît relațiile sociale, identitatea morală a celor afectați de această boală, cît și eforturile generale de control ale tuberculozei.

Actualitatea temei este determinată de una din componentele de bază ale Strategiei END TB, care impune realizarea activităților de conștientizare de către comunitate a percepțiilor referitoare la tuberculoză, cît și implicarea acestora în activitățile de control pentru această boală. Implicarea comunității în controlul tuberculozei, ține de aspectul unui șir de activități prin care poate fi percepută și conștientizată problema tuberculozei. Drept fundal în acest sens, se enumeră pledoaria, comunicarea și mobilizarea socială, care au un scop comun – schimbările comportamentale ale fiecăruia. Activitățile realizate în acest scop sunt concentrate pe persoană și schimbare socială, axate pe îndeplinirea celor patru provocări în controlul tuberculozei: 1) angajament politic; 2) îmbunătățirea depistării și aderenței la tratament; 3) reducerea stigmei și discriminării; 4) responsabilizarea persoanelor afectate de tuberculoză și comunitățile acestora.

Indicatorul integrat de cunoaștere a simptomelor tuberculozei în populația generală a fost de 64% (2012) respectiv, implicarea reprezentanților APL în controlul tuberculozei depinde în mare parte doar de nivelul individual de informare privitor la subiect. Din aceste considerente, evaluarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor de sănătate printre actorii comunitari, inclusiv a reprezentanților APL, este esențială pentru activitățile de planificare, implementare, pledoarie, comunicare și mobilizare socială – toate fiind atribute de bază într-un control eficient al tuberculozei.

Pornind de la aceste considerente, pentru prima dată în Republica Moldova s-a propus de a evalua, la nivelul autorităților publice locale, gradul de conștientizare a gravității problematicei tuberculozei. Acest fapt, ar putea determina susținerea autorităților publice locale și implicarea activă pentru un control eficient al tuberculozei la nivel de comunitate.

Reieșind din cele menționate, teza dnei Doltu, este actuală și în corespundere cu recomandările internaționale în domeniul controlului tuberculozei și obiectivele specifice ale Programului Național de Control a Tuberculozei pentru anii 2016-2020.

Bazată pe un studiu amplu al literaturii științifice în domeniul tuberculozei și al cadrului legal în domeniului funcționării autorităților publice locale (peste 300 referințe bibliografice din care au fost selectate 32 surse considerate ca cele mai relevante și importante), necesar

cunoașterii problematicii pe plan național și internațional, autoarea a identificat aspectele mai puțin cunoscute la nivel național care s-au concretizat în originalitatea și noutatea tezei. Bibliografia consultată dovedește profunzimea domeniului cercetat. Autoarea a dat dovadă de spirit critic, dar convingător față de ideile diverșilor cercetători, demonstrând adevărul ideilor susținute și promovate.

Menționăm calitatea metodologică a lucrării: scopul, obiectivele, calitatea cercetării și a procedeelelor statistice utilizate.

Scopul lucrării: „Evaluarea nivelului de cunoștințe, atitudini și practici al reprezentanților APL față de tuberculoză pentru îmbunătățirea intervențiilor comunitare” – este bine prezentat în corespundere strictă cu titlul și conținutul cercetării.

Obiectivele studiului includ direcțiile principale ale cercetării, sunt enunțate clar, laconic și coerent, fiind realizate pe deplin, fapt ce a contribuit la atingerea scopului propus.

Metodologia de cercetare a fost expusă reușit în capitolul doi. Lucrarea reprezintă o cercetare integrată, bazată pe studiul analitic cu elemente descriptive. În cuprinsul lucrării sînt elucidate fenomene de tip: demografic, social, nivel de cunoștințe, atitudini și practici. În cadrul cercetării s-au descris elementele studiate din revista literaturii din domeniu privind implicarea în activitățile de control ale tuberculozei a comunităților, inclusiv a autorităților locale, la nivel mondial și a fost măsurat nivelul de cunoștințe, atitudini și practici privind controlul tuberculozei printre reprezentanții autorităților publice locale în țară versus rezultatele studiului similar în rindul populației generale. Formulată într-un stil concis, lucrarea este ușor de parcurs datorită etapizării logice a cercetării efectuate. Lucrarea este prezentată în 74 pagini de text electronic, include 27 figuri, 13 tabele și trei anexe; constă din introducere, 3 capitole, încheiere, concluzii și recomandări, abrevieri și surse bibliografice.

Autenticitatea rezultatelor și concluziilor sunt bazate pe un volum vast de material studiat și pe soliditatea metodelor contemporane de investigație utilizate în realizarea cercetărilor. Concluziile și recomandările sunt argumentate suficient cu material factual și rezultate obținute, autenticitatea cărora este dovedită prin procesarea statistică.

Din perspectiva celor expuse consider că teza dată este dedicată unui subiect major al sănătății publice, autorul oferind răspuns la o serie de întrebări de o semnificație teoretică și aplicativă. Scopul tezei este formulat consecvent temei alese în vederea realizării căruia au fost înaintate patru obiective specifice.

Teza dnei Doltu este un studiu științific finalizat, care poartă originalitate și aduce importanță pentru medicina practică, dar și implicare comunitară în controlul tuberculozei.

Obiecțiile apărute pe parcursul recenzării sunt de caracter gramatical și stilistic și nu influențează nici într-o măsură aprecierea pozitivă a lucrării.

CONCLUZIE

Teza de master cu tema „Cunoștințe, atitudini și practici ale reprezentanților administrației publice locale în controlul tuberculozei” prezentată pentru obținerea gradului de master în managementul sănătății publice, reprezintă un studiu finalizat, elaborat pe material factual suficient, cu utilizarea unui complex de metode contemporane de investigare, în care sunt aduse date noi despre cunoștințele, atitudinile și practicile reprezentanților administrației publice locale în controlul tuberculozei.

În baza celor menționate consider că autorului, doamnei Svetlana Doltu, poate fi conferit titlul de master în managementul sănătății publice.

Sofia ALEXANDRU

Director IMSP IFP “Chiril Draganiuc”,
Master în managementul sănătății publice